

PRZYJAZNA NAUKA PO POLSKU

Materiały dla rodziców / opiekunów prawnych

JĘZYK POLSKI

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Opracowanie powstało w ramach zadania „Dobrostan Społeczności Szkolnej”, o którym mowa w module 2. Rządowego programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży „Przyjazna szkoła” w latach 2025–2027.

Publikacja sfinansowana w ramach Rządowego programu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027.

Julia Karczewska

Przyjazna nauka po polsku. Materiały dla rodziców / opiekunów prawnych. Język polski

Copyright by Fundacja Migrant Info Point, 2026

Autorka: Julia Karczewska

Tłumaczenia: Ewa Szymczak (język ukraiński, język rosyjski), Patrycja Salamon,
Patrycja Zawłocka (język angielski), Justyna Tomczak-Boczko (język hiszpański)

Grafika i skład: eCommerce Team

Wydawca: Fundacja Migrant Info Point

Poznań 2026

ISBN: 978-83-980541-1-9 (kolekcja *Przyjazna nauka po polsku. Materiały dla rodziców / opiekunów prawnych*)

ISBN: 978-83-980541-2-6

Szanowni Państwo!

Jesteście rodzicami / opiekunami prawnymi dzieci, które uczą się w polskiej szkole podstawowej. Wsparcie ich w edukacji, która odbywa się w języku polskim, może być wyzwaniem. Być może i Państwo dopiero uczycie się języka polskiego. Chcąc wesprzeć Państwa w tym trudnym zadaniu, opracowaliśmy materiały dla uczniów i uczennic *Przyjazna nauka po polsku*. Do nich dołączyliśmy materiały dla nauczycieli oraz te - dla rodziców / opiekunów prawnych.

Ta część materiałów dotyczy nauki języka polskiego, a konkretnie pracy z tekstami. Zawiera klucz odpowiedzi do zadań, które rozwiązują uczniowie i uczennice. Mamy nadzieję, że dostęp do nich sprawi, że będzie Państwu łatwiej włączyć się w proces edukacji dzieci i współpracować z nauczycielem w tym zakresie. Być może będzie to także dla Państwa okazja do doskonalenia znajomości języka polskiego.

W materiałach dla uczniów i uczennic znajdują się pytania dotyczące omawianych tekstów, ale też takie, w których mogą się wykazać wiedzą na temat swojego kraju pochodzenia. Jeśli nauczyciel wykorzysta te ćwiczenia, mamy nadzieję, że będą one dla Państwa okazją do rodzinnych rozmów i przysłużą się wzmacnianiu tożsamości dzieci. Jeśli nauczyciel nie zdecyduje się na te ćwiczenia, Państwo sami możecie włączyć je do pracy z dzieckiem przy okazji omawiania w szkole danego tekstu.

Lista pytań:

Jan Brzechwa, *Akademia pana Kleksa*:

Czy w kraju, z którego pochodzisz, żyją szpaki? Czy w kraju, z którego pochodzisz, żyją wilki?

Ignacy Krasicki, *Lew i zwierzęta*:

Które ze zwierząt z utworu Krasickiego żyją w kraju, z którego pochodzisz?

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (fragment: powrót z lasu):

Jakie są zwyczaje w kraju, z którego pochodzisz?

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (fragment: opis chmur):

Czy w kraju, z którego pochodzisz, często pada deszcz? Czy w kraju, z którego pochodzisz, często pada grad? Kiedy jest tam zimno, a kiedy ciepło?

Adam Mickiewicz, *Przyjaciele*:

Czy w kraju, z którego pochodzisz, żyją niedźwiedzie? Czy w kraju, z którego pochodzisz, rosną dęby?

Julian Tuwim, *Spóźniony słowik*:

Czy w kraju, z którego pochodzisz, żyją słowiki? Czy w kraju, z którego pochodzisz, żyją skowronki?

Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*:

Jaka jest historia hymnu narodowego kraju, z którego pochodzisz?

Lech, Czech i Rus:

Czy znasz legendę/historię związaną z powstaniem kraju, z którego pochodzisz?

Mamy nadzieję, że korzystanie z opracowanych przez nas materiałów okaże się dla Państwa skutecznym sposobem na aktywne towarzyszenie dziecku w nauce. Liczymy, że wpłynie to na poprawę dobrostanu Państwa rodziny i przyczyni się do większej integracji w środowisku szkolnym.

Julia Karczewska
i zespół Fundacji Migrant Info Point

Шановні пані та панове!

Ви є батьками/опікунами дітей, які навчаються в польській початковій школі. Підтримка їх у навчанні, яке проводиться польською мовою, може бути складним завданням. Можливо, ви також тільки вивчаєте польську мову. Щоб допомогти вам у цьому непростому завданні, ми опрацювали матеріали для учнів «Дружнє навчання польською мовою». До них ми включили матеріали для вчителів та для батьків/опікунів.

Ця частина матеріалів зосереджена на вивченні польської мови, зокрема на роботі з текстами. Вона містить ключ відповідей до вправ, які виконують учні. Ми сподіваємося, що доступ до цих матеріалів сприятиме вашій участі в навчанні ваших дітей та співпраці з учителем. Можливо, це також дасть вам можливість вдосконалення знання польської мови.

Матеріали для учнів містять запитання, пов'язані з текстом, а також запитання, які дозволяють їм продемонструвати свої знання про країну походження. Якщо вчитель використовуватиме ці вправи, ми сподіваємося, що вони дадуть можливість для сімейних розмов та допоможуть зміцнити ідентичність дітей. Якщо вчитель вирішить не використовувати ці вправи, ви можете включити їх у свою роботу з дитиною під час обговорення заданого тексту в школі.

Перелік питань:

Jan Brzechwa, *Akademia pana Kleksa*:

Чи живуть шпаки в країні, звідки ви родом? Чи живуть вовки в країні, звідки ви родом?

Ignacy Krasicki, *Lew i zwierzęta*:

Які тварини з твору Красицького живуть у країні, звідки ви родом?

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (уривок: повернення з лісу):

Які звичаї в країні, звідки ви родом?

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (уривок: опис хмар):

Чи часто йде дощ у країні, звідки ви родом? Чи часто буває град у країні, звідки ви родом? Коли холодно, а коли тепло?

Adam Mickiewicz, *Przyjaciele*:

Чи живуть ведмеді у вашій країні походження? Чи є дуби у вашій країні походження?

Julian Tuwim, *Spóźniony słowik*:

Чи живуть солов'ї у вашій країні походження? Чи є у вашій країні жайворонки?

Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*:

Яка історія національного гімну вашої країни походження?

Lech, Czech i Rus:

Чи знаєте ви легенду/історію, пов'язану із заснуванням вашої країни походження?

Ми сподіваємося, що використання розроблених нами матеріалів виявиться ефективним способом для вас активно підтримувати вашу дитину в навчанні. Ми сподіваємося, що це покращить добробут вашої родини та сприятиме кращій інтеграції в шкільному середовищі.

Julia Karczewska
та команда Фонду Migrant Info Point

Уважаемые дамы и господа!

Вы являетесь родителями/опекунами детей, которые учатся в польской начальной школе. Поддержка их в обучении, проводимом на польском языке, может быть сложной задачей. Возможно, вы также только изучаете польский язык. Чтобы помочь вам в этой непростой задаче, мы подготовили материалы для учащихся «Дружеское обучение на польском языке». В них мы включили материалы для учителей и родителей/опекунов.

Эта часть материалов посвящена изучению польского языка, в частности, работе с текстами. Она включает в себя ответы к упражнениям, которые выполняют учащиеся. Мы надеемся, что доступ к этим материалам облегчит ваше участие в образовании ваших детей и сотрудничество с их учителями. Возможно, это также даст вам возможность улучшить свои навыки владения польским языком.

Материалы для учащихся содержат вопросы, связанные с текстами, а также вопросы, позволяющие им продемонстрировать свои знания о стране происхождения. Если учитель будет использовать эти упражнения, мы надеемся, что они представят возможность для семейных разговоров и помогут укрепить идентичность детей. Если учитель решит не использовать эти упражнения, вы можете включить их в работу с ребенком при обсуждении заданного текста в школе.

Список вопросов:

Jan Brzechwa, *Akademia pana Kleksa*:

Живут ли скворцы в стране, откуда вы родом? Живут ли волки в стране, откуда вы родом?

Ignacy Krasicki, *Lew i zwierzęta*:

Какие животные из произведения Красицкого живут в стране, откуда вы родом?

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (отрывок: возвращение из леса):

Какие обычаи в стране, откуда вы родом?

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (отрывок: описание облаков):

Часто идет дождь в стране, откуда вы родом? Часто ли бывает град в стране, откуда вы родом? Когда холодно, а когда тепло?

Adam Mickiewicz, *Przyjaciele*:

Живут ли медведи в вашей стране происхождения? Есть ли дубы в вашей стране происхождения?

Julian Tuwim, *Spóźniony słowik*:

Живут ли соловьи в вашей стране происхождения? Есть ли в вашей стране жаворонки?

Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*:

Какая история национального гимна вашей страны происхождения?

Lech, Czech i Rus:

Знаете ли вы легенду/историю, связанную с основанием вашей страны происхождения?

Мы надеемся, что использование разработанных нами материалов окажется эффективным способом для вас активно поддерживать вашего ребенка в обучении. Мы надеемся, что это улучшит благосостояние вашей семьи и будет способствовать лучшей интеграции в школьную среду.

Julia Karczewska
и команда Фонда Migrant Info Point

Dear Parents and Guardians,

You are parents or legal guardians of children attending a Polish primary school. Supporting them in an education conducted in Polish can be a challenge. Perhaps you too are just learning Polish. To support you in this challenging task, we have developed materials for students called "Friendly Learning in Polish." We have also included materials for teachers, and for parents / legal guardians.

This part of the materials focuses on learning Polish - specifically, working with texts. It contains the answer key to the exercises completed by the students. We hope that access to these resources will make it easier for you to become involved in your children's education and collaborate with the teacher in this area. Perhaps this will also be an opportunity for you to improve your Polish.

The student materials contain questions regarding the texts, as well as ones allowing them to demonstrate knowledge about their country of origin. If the teacher decides to use these exercises, we hope they will provide an opportunity for family conversations and help strengthen the children's identity. Should the teacher opt not to use these exercises, you can still do them with your child whenever that particular text comes up in class.

List of questions:

Jan Brzechwa, *Akademia pana Kleksa*:

Are there starlings in your home country? Are there wolves in your home country?

Ignacy Krasicki, *Lew i zwierzęta*:

Which of the animals from Krasicki's work live in your country of origin?

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (passage: returning from the forest):

What are the customs in your country of origin?

Adam Mickiewicz, „*Pan Tadeusz*” (passage: description of clouds):

Does it rain often in your country of origin? Does it hail often in your country of origin?

When is it cold there, and when is it warm?

Adam Mickiewicz, *Przyjaciele*:

Are there bears in your country of origin? Do oak trees grow in your country of origin?

Julian Tuwim, *Spóźniony słowik*:

Are there nightingales in your country of origin? Are there larks in your country of origin?

Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*:

What is the history of the national anthem of your country of origin?

Lech, Czech i Rus:

Do you know a legend/story about the founding of your country of origin?

We hope that using these materials will prove to be an effective way for you to actively participate in your child's learning. We trust that this will positively impact your family's well-being and contribute to greater integration within the school community.

Julia Karczewska
the Migrant Info Point Foundation team

¡Estimados Señores y Señoras!

Ustedes son padres/ tutores legales de niños que atienden la escuela primaria polaca. Ayudar a sus niños en la educación que se imparte en polaco puede ser un reto. Tal vez Ustedes mismos todavía están aprendiendo polaco. Con la idea de apoyarles a Ustedes en esta tarea tan difícil hemos elaborado materiales para alumnos y alumnas “Aprendizaje amigable en polaco”. Hemos adjuntado también materiales para profesores y estos aquí dedicados a padres/ tutores legales.

Esta parte de materiales se refiere al aprendizaje de la lengua polaca, particularmente al trabajo con textos. Contiene las claves de ejercicios con los que trabajan alumnos y alumnas. Esperamos que el acceso a este material les incluya en el proceso de aprendizaje de sus niños y ayude en colaborar con profesores y profesoras en este ámbito. Tal vez sea para Ustedes también una oportunidad de perfeccionar el conocimiento del polaco.

En los materiales para alumnos y alumnas hay preguntas que se refieren a los textos, además las que les permitirán demostrar el conocimiento sobre sus países de origen. En caso de que el profesor/a utilice estos ejercicios, esperamos que de esta manera para Ustedes ser’a una oportunidad de hablar con la familia. Además que esto ayude a consolidar la identidad de niños. Si el profesor/a decide no utilizar estos ejercicios, Ustedes mismos pueden incluirlos al trabajar con niño/a el texto tratado en la escuela.

Lista de preguntas:

Jan Brzechwa, *Akademia pana Kleksa*:

¿Hay estorninos en el país de tu origen? ¿Hay lobos en el país de tu origen?

Ignacy Krasicki, *Lew i zwierzęta*:

¿Cuáles de los animales del texto de Krasicki viven en el país de tu origen?

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (el fragmento: la vuelta del bosque):

¿Cuáles son las costumbres del país de tu origen?

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (el fragmento: la descripción de nubes):

¿Llueve mucho en el país de tu origen? ¿Graniza a menudo en el país de tu origen?

¿Cuándo hace calor y cuándo hace frío?

Adam Mickiewicz, *Przyjaciele*:

¿Hay osos en el país de tu origen? ¿Crecen robles en el país de tu origen?

Julian Tuwim, *Spóźniony słownik*:

¿Hay ruiseñores en el país de tu origen? ¿Hay alondras en el país de tu origen?

Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*:

¿Cuál es la historia del himno nacional del país de tu origen?

Lech, Czech i Rus:

¿Conoces la leyenda/ historia que trata sobre la formación del país de tu origen?

Esperamos que los materiales elaborados por nosotros sean para Ustedes un modo eficaz de acompañar de forma activa a su niño/a en el aprendizaje. Confiamos que también esto mejore el bienestar de su familia y contribuya a una mayor integración en el entorno escolar.

Julia Karczevska
y el equipo de la Fundación Migrant Info Point

Jan Brzechwa, *Akademia pana Kleksa*

1. bohater Brzechwa chłopiec dziecko imię książkę książka Mateusz pamiętnik szkoła szpak uczeń wiersz włosy

2. Jan, kleks, litera, miejsce, moc, piegi, ptak

3.

on	ona	ono	oni	one
Ambroży, chłopiec, Jan, książkę, Mateusz, pamiętnik, profesor, ptak, szpak	Akademia, litera, szkoła	dziecko	bohaterowie, chłopcy	dzieci, imiona, książki, moce, piegi, wiersze, włosy

4. Adam Niezgódka, Ambroży Kleks, Mateusz szpak

5. Pan Kleks ma magiczne moce. Mateusz to książkę zamieniony w ptaka. Adaś uczy się w Akademii pana Kleksa.

6. a. profesorem b. piegi c. dwanaście d. rude e. w Akademii pana Kleksa f. pamiętnik g. uczniów Akademii

7. Ambroży Kleks **jest** profesorem w Akademii. Pan Kleks **ma** magiczne moce. Szpak pana Kleksa **umie** mówić. Mateusz **lubi** jeść piegi. Adaś Niezgódka **uczy się** w Akademii pana Kleksa. Chłopiec **pisze** pamiętnik. Imiona uczniów w Akademii **zaczynają się** na literę A.

Historia Mateusza

1. król książę Mateusz pałac

2. polowanie, syn, zdrowie

3.

on	ona	ono	oni	one
król, książę, Mateusz, pałac, syn	jazda	zdrowie		polowania

4. jazda konna, syn króla, zdrowie syna

5. Książę mieszkał w pałacu. Chłopiec lubił polowania i jazdę konną. Król bał się o zdrowie syna.

6. a. w pałacu b. polowania i jazdę konną c. król d. jeździć konno e. osiem

7. Książę **mieszkał** w pałacu. Chłopiec **lubił** polowania i jazdę konną. Król **bał się** o zdrowie syna, więc **zabronił** chłopcu jeździć konno. Chłopiec **miał** wtedy osiem lat. Książę **był** bardzo smutny.

1. książę lekarz śmierć pałac

2. las, lekarz, noc, noga, pomoc, rana, rano, śmierć, wilk, wyprawa

3.

on	ona	ono	oni	one
książę, las, pałac, wilk	krew, noc, noga, pomoc, rana, śmierć, wyprawa	rano	lekarze	

4. wilk ugryzł, książę pojechał, lekarze nie potrafili

5. Wilk przed śmiercią ugryzł chłopca w nogę. Rana na nodze krwawiła. Lekarze nie umieli zatamować krwi.

6. a. dużego b. strzelił do wilka c. ugryzł chłopca w nogę d. lekarze

7. W lesie chłopiec **spotkał** dużego wilka. Książę **strzelił** do wilka. Wilk przed śmiercią **ugryzł** chłopca w nogę. Książę **wrócił** do pałacu. Rano chłopiec **potrzebował** pomocy lekarzy. Rana na nodze **krwawiła**. Lekarze **nie umieli**

zatakować krwi. Księżę **nie powiedział** nikomu o nocnej wyprawie. Lekarze **nie potrafili** pomóc chłopcu.

1. chłopiec **czapka** człowiek **czubek** guzik król księżę lekarz pałac

2. istota, moc, rana, spotkanie, wilk, zemsta

3.

on	ona	ono	oni	one
chłopiec, człowiek, czubek, doktor, guzik, król, księżę, lekarz, pałac	czapka, istota, moc, rana, zemsta	spotkanie		wilki

4. rana zniknęła, doktor ostrzegł, czapka miała moc

5. Doktor wiedział o spotkaniu z wilkiem. Paj-Chi-Wo ostrzegł chłopca przed zemstą wilków. Czapka miała cudowną moc.

6. a. księcia b. przed zemstą wilków c. czapkę bogdychanów d. guzik e. cudowną

7. Doktor **wyleczył** księcia. Rana **zniknęła**. Doktor **wiedział** o spotkaniu z wilkiem. Doktor **poinformował** chłopca, że **był** to król wilków. Paj-Chi-Wo **ostrzegł** chłopca przed zemstą wilków. Doktor **dał** księciu czapkę bogdychanów. Na czubku czapki **był** guzik. Czapka **miała** cudowną moc. Kiedy chłopiec **włoży** czapkę, **przemieni się** w dowolną istotę. Kiedy chłopiec **pociągnie** za guzik, znowu **będzie** człowiekiem.

1. guzik królestwo księżę ludzie miasteczko niebezpieczeństwo pałac rodzice szpak wieś

2. okno, ptak, targ, wilk

3.

on	ona	ono	oni	one
doktor, dzień, guzik, księżę, pałac, ptak, szpak targ	czapka, klatka	królestwo, miasteczko, niebezpieczeńst wo, okno	ludzie, rodzice	wilki, wieś

4. wilki napadały, rodzice zginęli, pan Kleks kupił

5. Na czapce nie było guzika. Szpak trafił do klatki. Pan Kleks kupił ptaka na targu.

6. a. księcia b. wilki c. guzika d. chłopiec e. na targu

7. Wilki **napadały** na królewskie wieś i miasteczka. Wilki **pożerały** ludzi. One **zagrozały** całemu królestwu. Pewnego dnia wilki **weszły** do pałacu. Rodzice księcia **zginęli**. Wilki **przejęły** pałac. Chłopiec **miał** czapkę od doktora Paj-Chi-Wo. Na

czapce **nie było** guzika. On **włożył** czapkę. Książe **powiedział**, że **chce** zostać ptakiem. Chłopiec **przemienił się** w szpaka i **wyfrunął** przez okno. Wilki **zniszczyły** królestwo. Książe **nie miał** guzika. Szpak **trafił** do klatki. Pan Kleks **kupił** ptaka na targu.

Pan Kleks

1. **ch**łopiec **czu**pryna **kiesze**ń **ko**łnierzyk **pię**tro **pok**ój **powiet**rze **przed**miot
surdut **szkie**łko **szko**ła

ubranie **w**ąsy

2. kamizelka, kokardka, kwiat, motyl, nazwisko, noc, piegi, potrawa, rano, rozmiar,
3
spodnie, wynalazek, wzrost

on	ona	ono	oni	one
charakter, kołnierzyk, kwiat, motyl, pokój, przedmiot, rozmiar, surdut, wynalazek, wzrost	czupryna, kamizelka, kieszeń, kokardka, potrawa	nazwisko, piętro, powietrze, szkiełko, ubranie	chłopcy	okulary, piegi, spodnie, wąsy

4. pomarańczowe wąsy, czarna broda, średni wzrost, szerokie spodnie, wysoki kołnierzyk, kolorowe szkiełka

5. Pan Kleks mieszka na drugim piętrze Akademii. Pan Kleks jest średniego wzrostu. Ambroży Kleks nigdy się nie gniewa.

6. a. szpak Mateusz b. pan Kleks c. w nocy d. kieszeni e. dobry f. motyle g. przedmioty

7. Pan Kleks **mieszka** na drugim piętrze Akademii razem ze szpakiem Mateuszem. Pan Kleks **ma** piegi, tęczową czuprynę, pomarańczowe wąsy i czarną brodę. On **nosi** okulary. Pan Kleks **jest** średniego wzrostu. W nocy pan Kleks **zmniejsza się**. Rano pan Kleks **wraca** do normalnych rozmiarów. On nigdy się **nie gniewa**. Pan Kleks **lubi** jeść motyle, kwiaty, kolorowe szkiełka. Ambroży Kleks **tworzy** wynalazki.

Akademia

1. cegieł**ka** **furt**ka **mur** **otoc**zenie **pię**tro **pok**ój **u**lica

2: jadalnia, park, parter, sala, sypialnia, tajemnica

on	ona	ono	oni	one
budynek, Mateusz, mur, park, parter	jadalnia, ulica	otoczenie		cegiełki, furtki, piętra, sale, sypialnie, tajemnice

4. wysoki mur, żelazne furtki, kolorowe cegielki, trzy piętra
5. Na parterze znajdują się szkolne sale. Na pierwszym piętrze są sypialnie i jadalnia. Na drugim piętrze mieszkają pan Kleks i Mateusz.
6. a. wysoki b. z kolorowych cegiełek c. trzy d. na pierwszym piętrze e. pan Kleks i Mateusz
7. Wokół budynku **jest** park. Akademię **otacza** wysoki mur. W murze **są/znajdują się** żelazne furtki. One **prowadzą** do bajek. Budynek **ma** trzy piętra. Na parterze **są/znajdują się** sale szkolne. Na drugim piętrze **mieszkają** pan Kleks i Mateusz. Na trzecie piętro **może** wchodzić tylko pan Kleks. Tam pan Kleks **przechowuje** swoje tajemnice.

Dzień w Akademii

1. kuchnia Mateusz popołudnie porządku rysunek sprzęt śniadanie
2. atrament, boisko, gabinet, lekcja, obiad, park, pomocnik, rano, staw

3.

on	ona	ono	oni	one
apel, atrament, gabinet, Mateusz, obiad, pomocnik, rysunek, staw	kuchnia, lekcja	boisko, popołudnie, śniadanie	chłopcy	porządki, sprzęty

4. o wpół do szóstej śniadanie, o szóstej apel, o siódmej lekcje, o dwunastej lekcje nad stawem lub na boisku
5. Lekcje rozpoczynają się o siódmej. W kuchni pan Kleks gotuje obiad. Adaś Niezgódka jest jego pomocnikiem.
6. a. chore b. po obiedzie c. w parku
7. O wpół do szóstej chłopcy **idą** na śniadanie. O szóstej w gabinecie pana Kleksa **zaczyna się** apel. O siódmej **rozpoczynają się** lekcje. Chłopcy np. **robią** rysunki z atramentu, **leczą** chore sprzęty. O dwunastej chłopcy **mają** lekcje nad stawem lub na boisku. W kuchni pan Kleks **gotuje** obiad. Adaś Niezgódka **jest** jego pomocnikiem. Po obiedzie i porządkach chłopcy **bawią się** w parku.

Jan Brzechwa, "Kwoka"

1. gość grzeczność grzęda książki kura osioł róg szyba świnia wiersze wychowanie zachowanie
2. dom, garnek, kopyto, krowa, kwoka

3.

on	ona	ono	oni	one
dom, garnek, osioł	grzeczność, grzęda, krowa, kura, kwoka, świnia, szyba	śloto, kopyto, wychowanie, zachowanie	goście	dzieci, książki, rogi, wiersze

4. krowa przysła, świnia nabrudziła, grzęda pęła
5. Baran chciał usiąść na grzędzie. Kwoka skrytykowała zachowanie gości. Ona wyrzuciła gości z domu.
6. a. garnek b. lewym c. na grzędzie d. gości e. gości
7. Kwoka **zaprosiła** gości. Ona **chciała** nauczyć ich grzeczności. **Przyszedł** osioł. On **stłukł** garnek kopytem. **Przysła** krowa. Ona **zbiła** szybę lewym rogiem. Świnia **nabrudziła** błotem. Kwoka na nich **nakrzyczała**. Baran **chciał** usiąść na grzędzie. Grzęda **pęła**. Kwoka **była** na niego zła. Kwoka **skrytykowała** zachowanie gości. Ona **wyrzuciła** gości z domu.

Maria Konopnicka, Rota

1. język naród ojczyzna przodek przysięga wiersz wnuk
2. kropla, pisarka, Polacy, pomoc, rota, ziemia

3.

on	ona	ono	oni	one
język, naród, wnuk	kw, kropla, ojczyzna, pomoc, rota, ziemia		Polacy, przodkowie	wiersze

4. język polski, kropla krwi, ziemia przodków
5. Polacy nie pozwolą zniszczyć języka polskiego. Polacy będą walczyć do ostatniej kropli krwi. Wnuk odzyska ziemię przodków.
6. a. swojego b. wnuk c. Boga
7. Polacy **nie porzucą** swojej ziemi. Z tej ziemi **pochodzi** polski naród. Polacy **nie pozwolą** zniszczyć swojego języka. Oni **będą** się bronić i walczyć do ostatniej kropli krwi. Wnuk **odzyska** ziemię przodków. Polacy **proszą** Boga o pomoc.

Ignacy Krasicki, *Lew i zwierzęta*

1. koń liszka łagodność niedźwiedź osioł pracowitość roztropność róg ryś skromność
słoń subtelność ubiór wielbłąd wierność wstrzemięźliwość wygląd zajęc zwierzę żubr
przyjaciel

2. baran, Ignacy, Krasicki, lampart, lew, moc, noga, odwaga, pies, planowanie,
powaga, sarna, spryt, wilk, zaleta

3.

on	ona	ono	oni	one
jeleń, koń, lew, niedźwiedź, osioł, pies, ryś, słoń, wilk, zając, żubr	liszka, sarna	zwierzę	przyjaciele	lamparty, wielbłądy

4. jeleń - piękne rogi, koń - ładny wygląd, lamparty - odwaga, lew - skromność, liszka -
spryt, niedźwiedź - moc, osioł - pracowitość, pies - wierność, ryś - piękny ubiór, sarna -
subtelność, słoń - roztropność, wielbłądy - wstrzemięźliwość, wilk - planowanie, zając -
szybkie nogi, żubr - powaga

5. Każde zwierzę chwaliło inną zaletę. Żubr uważał, że najważniejsza jest powaga. Lew
powiedział, że najważniejsza jest skromność.

6. a. o zaletach b. słoń c. lamparty d. pracowitość

7. On **był** przyjacielem króla.

Lew **spotkał się** ze wszystkimi zwierzętami. One **dyskutowały** o zaletach. Każde
zwierzę **chwaliło** inną zaletę. Słoń **uważał**, że najważniejsza jest roztropność.

Wielbłądy **uważały**, że najważniejsza jest wstrzemięźliwość. Sarna **uważała**, że
najważniejsza jest subtelność. Lew **powiedział**, że najważniejsza jest skromność.

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz, Księga I - Gospodarstwo* (powrót z lasu, w. 210-227)

1. gość Mickiewicz młodzień naród porządek Paryż rodzina utwór zwyczaj

2. bok, dom, domownik, emigracja, krok, las, poeta

3.

on	ona	ono	oni	one
dom, krok, las, naród, porządek, zwyczaj	młodzież, rodzina		domownicy, goście	dzieci, panny

4. Dzieci **szły** z przodu. Sędzia i Podkomorzy z rodziną **szli** za dziećmi. Panny **szły** za
Sędzią i Podkomorzym. Młodzież **szła** z boku, pół kroku za pannami.

5. Oni szli w określonym porządku. Sędzia dbał o zwyczaje.

6. a. w określonym b. dzieci c. za dziećmi d. porządku e. wszyscy domownicy i goście

7. W Paryżu poeta **napisał** utwór pt. *Pan Tadeusz*.

Domownicy i goście **wracali** z lasu. Oni **szli** w określonym porządku. Z przodu **szły** dzieci. Młodzież **szła** z boku, pół kroku za pannami. Wszyscy **pilnowali** porządku. Sędzia **dbał** o zwyczaje. On **uważał**, że porządek **jest** najważniejszy dla domów i narodów. Wszyscy domownicy i goście **zachowywali się** zgodnie ze zwyczajem.

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*, Księga III - Umizgi (opis chmur, w. 636-658)

1. **deszcz** **gęsi** **koń** **kształt** **łabędź** Mickiewicz **okręt** **Paryż** **strugi** **utwór** **warkocz** **Włochy** **żółt**

2. balon, emigracja, grad, niebo, niepogoda, poeta, Polska, stado, wiatr

3.

on	ona	ono	oni	one
deszcz, grad, koń, kształt, okręt, wiatr, żółt	chmura, niepogoda, Polska	niebo, stado	poeci	gęsi, łabędzie, strugi, warkocze, Włochy

4. chmura porusza się, okręt płynie, deszcz pada

5. W Polsce wiatr i niepogoda zmieniają niebo. Jesienna chmura porusza się wolno jak żółt. Strugi deszczu są podobne do warkoczy.

6. a. we Włoszech b. w Polsce c. na niebie d. wolno e. do warkoczy.

7. W Paryżu poeta **napisał** utwór pt. *Pan Tadeusz*.

Niebo we Włoszech **jest** zawsze błękitne i czyste. W Polsce wiatr i niepogoda **zmieniają** niebo. Na niebie **są** chmury. Jesienna chmura **płynie** wolno jak żółt. Z takiej chmury **pada** deszcz. Chmura z gradem **leci** szybko jak balon. Zwykłe białe chmury **wyglądają** jak stada dzikich gęsi lub łabędzi. Chmury **zmieniają** kształt. Z chmur **powstaje** okręt. Okręt **porusza się** po niebie.

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*, Księga X - Emigracja. Jacek (opis burzy, w. 75-91)

1. **burza** **deszcz** **drzewo** **horyzont** Mickiewicz **piorun** **spokój** **ulewa**

2. moment, niebo, noc, ziemia

3.

on	ona	ono	oni	one
deszcz, horyzont, moment, spokój	burza, noc, ulewa, ziemia	drzewo, niebo	poeci	pioruny

4. pioruny ryknęły, ulewa wzmagą się, drzewa szumią
5. Ulewa zmienia się w cichszy deszcz. Potem znowu ulewa wzmagą się.
6. a. ryknęły b. błyskawice c. jasno d. w cichszy deszcz e. po burzy
7. W Paryżu poeta **napisał** utwór pt. *Pan Tadeusz*.

Pada deszcz. **Ryknęły** pioruny. Deszcz **połączył** niebo i ziemię. **Jest** noc. Na horyzoncie **pojawiają się** błyskawice. Ulewa **zmienia się** w cichszy deszcz. Potem znowu ulewa **wzmagą się**. Po burzy **przychodzi** spokój. Drzewa **szumią**.

Adam Mickiewicz, *Pani Twardowska*

1. diabeł dusza góra karczma kieliszek Mickiewicz Rzym umowa warunek
2. cyrograf, emigracja, lata, pan, poeta, rozkaz, zadanie

on	ona	ono	oni	one
czas, kieliszek, pan, rozkaz, Rzym, warunek	dusza, góra, karczma, umowa	zadanie	poeci	diabły, lata

4. Pan Twardowski, karczma "Rzym", diabeł Mefistofeles
5. Twardowski nie pojechał do Rzymu. Diabeł musi wykonać trzy zadania.
6. a. wesoło b. siedem lat temu c. po dwóch latach d. do Rzymu e. trzy
7. On **spędza** wesoło czas. Nagle w kieliszku Twardowski **widzi** diabła Mefistofelesa. Siedem lat temu na Łysej Górze Twardowski **podpisał** cyrograf z diabłem. Przez dwa lata diabły **spełniały** rozkazy Twardowskiego. Zgodnie z umową po dwóch latach Twardowski **powinien** pojechać do Rzymu. Diabły **planowały** przejąć tam jego duszę. Twardowski **nie pojechał** do Rzymu. Diabeł **mówi**, że karczma **nazywa się** "Rzym". Twardowski **przypomina** diabłu o jeszcze jednym warunku. Diabeł **musi** wykonać trzy zadania.

1. budynek dziurka godło kąpiel klucz koń Mickiewicz orzech żona
2. pani, piasek, rok, woda, zamiana, ziarenko

on	ona	ono	oni	one
budynek, klucz, koń, orzech, pan, piasek, rok, Twardowski	dziurka, kąpiel, pani, Twardowska, woda, zamiana, żona	godło		ziarenka

4. pierwsze zadanie - koń, bicz, budynek, drugie zadanie - kąpiel, trzecie zadanie - zamiana

5. Pani Twardowska to żona Twardowskiego. Diabeł nie wykonał trzeciego zadania. On uciekł przez dziurkę od klucza.

6. a. Twardowski b. kąpiel w wodzie święconej c. diabeł d. z panią Twardowską e. trzeciego zadania

7. Twardowski **chce** jeździć na tym koniu, chce bicz z piasku i budynek z ziarenek orzecha. Twardowski **proponuje** diabłu kąpiel w wodzie święconej. Diabeł **wykonał** zadania.

Twardowski proponuje zamianę. Twardowski **będzie** mieszkać przez rok u diabła Belzebuba, a diabeł Mefistofeles z panią Twardowską. Diabeł **nie wykonał** trzeciego zadania. On **uciekł** przez dziurkę od klucza.

Adam Mickiewicz, *Przyjaciele*

1. drzewo Mickiewicz mięso niedźwiedź przyjaciele przysławie

2. bieda, emigracja, las, poeta, pomoc, ziemia

3.

on	ona	ono	oni	one
dąb, las, niedźwiedź	pomoc, ziemia	mięso, przysławie	przyjaciele	drzewa

4. Leszek - wszedł na drzewo, Mieszek - położył się na ziemi, Leszek i Mieszek - byli przyjaciółmi

5. Mieszek prosił Leszka o pomoc. Mieszek położył się na ziemi. Niedźwiedź nie chciał nieświeżego mięsa.

6. a. niedźwiedzia b. na dąb c. o pomoc d. nieświeżego mięsa e. przysławie.

7. W lesie przyjaciele **spotkali** niedźwiedzia. Leszek **wszedł** na dąb. Mieszek **prosił** Leszka o pomoc. Mieszek **nie umiał** wejść na drzewo. Mieszek **położył się** na ziemi. Niedźwiedź **myślał**, że Mieszek **nie żyje**. Niedźwiedź **nie chciał** nieświeżego mięsa. Niedźwiedź **odszedł**. Leszek **zapytał**, czy Mieszek coś **usłyszał** od niedźwiedzia. Mieszek **powiedział**, że usłyszał od niedźwiedzia przysławie: "Prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie".

Julian Tuwim, *Spóźniony słowik*

1. głos Julian majątek nastrój piórko słowik spóźnienie Tuwim utwór wieczór

2. dom, gniazdo, kolacja, pan, pani, poeta, skowronek

3.

on	ona	ono	oni	one
dom, głos, majątek, nastrój, pan, skowronek, słowik, wieczór	kolacja, pani	gniazdo, spóźnienie		piórka

4. pani Słowikowa - martwi się, skowronek - zazdrości, pan Słowik - wraca
5. Pani Słowikowa martwi się i płacze. On jest w bardzo dobrym nastroju. Pan Słowik wyjaśnia swoje spóźnienie.
6. a. na kolację b. pani Słowikowa c. kolacja d. skowronka e. wracał do domu pieszo
- 7.

Pan Słowik **spóźnia się** na kolację. On **jest** zawsze punktualny. Pani Słowikowa **martwi się i płacze**. Kolacja **stygnie**. Czy ktoś **napadł** na pana Słowika? Może ktoś **oskubał** go z piórek i **ukradł** jego głos? Pani Słowikowa **podejrzewa** skowronka. On **zazdrości** pięknego głosu. Nagle **wraca** pan Słowik. Pan Słowik **wyjaśnia** swoje spóźnienie. On **wracał** do domu pieszo.

Józef Wybicki, Mazurek Dąbrowskiego

1. córka Dąbrowski generał hymn Józef mazurek naród pieśń rzeka twórca Włochy wolność wróg wzór
2. melodia, ojciec, Polacy, Polska, refren, taraban, tekst, wojsko, Wybicki, znak, zwrotka
- 3.

on	ona	ono	oni	one
generał, hymn, naród, ojciec, refren, taraban, tekst, twórca, wróg, wzór, znak	melodia, pieśń, Polska, rzeka, wolność, zwrotka	wojsko	Polacy	legiony, Włochy

4. Napoleon Bonaparte, Stefan Czarniecki, Jan Henryk Dąbrowski
5. Legiony Dąbrowskiego połączą się z narodem. Napoleon Bonaparte jest dla nich wzorem.
6. a. Józef Wybicki b. Legionów Polskich we Włoszech c. z Włoch d. do Polski e. Wisłę i Wartę
7. Autorem tekstu **jest** Józef Wybicki. Twórcą Legionów Polskich we Włoszech **był** Jan Henryk Dąbrowski.

Polska **nie zginęła**. Polacy **odbiorą** wszystko, co **zabrał** im wróg. Generał Dąbrowski i jego Legiony **przyjdą** z Włoch do Polski. Legiony Dąbrowskiego **połączą się** z narodem. Legiony **przejdą** rzeki - Wisłę i Wartę. Polacy **odzyskają** wolność. Legiony **wrócą** do Polski tak jak Stefan Czarniecki. Ojciec **płacze**. On **mówi** do córki Basi, że podobno słyszać tarabany.

Lech, Czech i Rus

1. Czech dąb gród Lech orzeł państwo Rus rzeka Słowianie świat
2. gniazdo, miejsce, strona, symbol

3.	on	ona	ono	oni	one
	brzeg, Czech, dąb, gród, Lech, orzeł, Rus, symbol, świat	strona	gniazdo, miejsce	Słowianie	państwa, rzeka

4. biały orzeł, nowy gród, różne strony świata
5. Oni rozeszli się w różne strony świata. Lech przybył nad brzeg rzeki Warty. Biały orzeł stał się symbolem nowego państwa.
6. a. nowe b. Lech c. gniazdo białych orłów d. biały
7. Bracia **byli** Słowianami. Oni **chcieli** założyć nowe państwa. Bracia **rozeszli się** w różne strony świata. Lech **przybył** nad brzeg rzeki Warty. Lechowi **spodobało się** to miejsce. Na dębie **znajdowało się** gniazdo białych orłów. Biały orzeł **stał się** symbolem nowego państwa. Nowy gród został nazwany Gniezno.

Popiel

1. ciało człowiek gospodarz Kruszwica książę Lech mysz następca posłuszeństwo trup uczta wiedza władca władza wuj żona
2. jezioro, Niemcy, Popiel, wyspa

3.	on	ona	ono	oni	one
	człowiek, gospodarz, książę, Lech, następca, Popiel, trup, władca	Gerda, Kruszwica, uczta, wieża, władza, wyspa, żona	ciało, jezioro, posłuszeństwo	wujowie	myszy, Niemcy

4. Gerda - pochodziła, myszy - zjadły, gospodarze - odmawiali
5. Jego żona Gerda pochodziła z Niemiec. On bał się stracić władzę. Z ciał wujów wyszły myszy.
6. a. następcą Lecha b. z Niemiec c. buntu gospodarzy i swoich wujów d. wujów e. zjadły Popiela i jego żonę
7. Popiel **był** następcą Lecha. Jego żona Gerda **pochodziła** z Niemiec. Ona też **była** złym człowiekiem. Władca **powinien** radzić się starszych gospodarzy. Popiel tego **nie robił**. Gospodarze **odmawiali** księciu posłuszeństwa. Książę **bał się** buntu gospodarzy i swoich wujów. Popiel i Gerda **zaprosili** wujów na ucztę. Oni **otruli** wujów. Popiel i

jego żona **wrzucili** trupy do jeziora Gopło. Z ciał wujów **wyszły** myszy. Księżę z żoną **schowali się** w wieży na wyspie. Myszy **znalazły** Popiela i Gerdę. One ich **zjadły**.

Piast Kołodziej

1. dzieciństwo dzień gospodarz gość imię koło kołodziej król Kruszwica postrzyżyny Rzepicha śmierć uczta urodziny wędrowiec włosy wóz żona życie

2. opieka, Piast, Popiel, raz, syn, Ziemowit

3.

on	ona	ono	oni	one
dzień, gospodarz, kołodziej, król, ojciec, Piast, Popiel, raz, syn	Kruszwica, opieka, Rzepicha, śmierć, uczta, żona	dzieciństwo, imię, życie	goście, wędrowcy	koła, postrzyżyny, urodziny, włosy, wozy

4. Piast i Rzepicha - zaprosili, wędrowcy - życzyli, Piast - ugościł

5. Nadszedł dzień siódmych urodzin najstarszego syna. Chłopiec przechodził pod opiekę ojca. Niespodziewanie na ucztę przyszli dwaj wędrowcy.

6. a. gości b. dwaj wędrowcy c. o ścięcie włosów syna d. szczęśliwego życia e. królem

7. Piast **pracował** jako kołodziej, tzn. że **robił** wozy i koła. Rzepicha **była** jego żoną.

Nadszedł dzień siódmych urodzin najstarszego syna. Chłopiec **przechodził** pod opiekę ojca. Jego dzieciństwo **kończyło się**. Piast i Rzepicha **zaprosili** gości.

Niespodziewanie na ucztę **przyszli** dwaj wędrowcy. Piast **угоścił** wędrowców. W tym dniu pierwszy raz **były** obcinane włosy chłopca. Piast **poprosił** wędrowców o ścięcie włosów. Oni **dali** chłopcu na imię Ziemowit. Wędrowcy **zyczyli** Ziemowitowi szczęśliwego życia. Ziemowit **został** królem po śmierci króla Popiela.

Wanda

1. Kraków król królowa księżniczka lud ojczyzna poseł rzeka siła ślub śmierć Wisła

2. noc, odmowa, propozycja, Rytgier, Wanda, ziemia

3.

on	ona	ono	oni	one
Krak, Kraków, król, lud, ślub	królowa, księżniczka, noc, odmowa, ojczyzna, propozycja, rzeka, siła, śmierć, Wisła, ziemia		postowie	

4. Wanda - wskoczyła, posłowie - ostrzegli, Krak - umarł
5. Księżę niemiecki Rytgier chciał poślubić Wandę. Wanda nie chciała porzucać ojczyzny. W nocy Wanda poszła nad rzekę.
6. a. królową b. księżę niemiecki Rytgier c. do Krakowa d. w nocy e. wskoczyła do Wisły
7. Król **umarł**. Po śmierci króla Wanda **została** królową. Księżę niemiecki Rytgier **chciał** poślubić Wandę. Do Krakowa **przybyli** posłowie księcia. Wanda **odrzuciła** propozycję księcia. Wanda **nie chciała** porzucać ojczyzny. Posłowie **ostrzegli**, że księżę **nie zaakceptuje** odmowy. Księżę **będzie** chciał siłą przekonać Wandę do ślubu. Oni **zapowiedzieli**, że Rytgier **napadnie** na ziemię i lud Wandy. W nocy Wanda **poszła** nad rzekę. Wanda **wskoczyła** do Wisły. Ona **wybrała** śmierć.

